

REGIONAL PARTNERSKABSAFTALE OM VÆKST OG ERHVERVSUDVIKLING

MELLEML

REGERINGEN OG VÆKSTFORUM FOR REGION MIDTJYLLAND

16. NOVEMBER 2010

Indledning

Det er regeringens mål, at Danmark i 2020 skal være blandt de 10 rigeste lande i verden, da velstand er en forudsætning for at opfylde vores ønsker på andre områder. Derfor skal danske virksomheder have de bedste betingelser for at skabe vækst og arbejdspladser.

Regeringens mål er ambitiøst, for Danmark står over for store udfordringer, som er blevet skærpet af den internationale krise. Vi kan ikke forudse, hvor arbejdspladserne om 10 år vil være, men vi kan skabe de betingelser og rammer, som understøtter høj vækst og beskæftigelse og dermed fortsat velstand.

Vi skal uddanne os mere og bedre. Vi skal skabe grundlag for, at flere små og mellemstore virksomheder kommer ind i solide vækstforløb, og at virksomhederne bliver mere innovative. Og vi skal arbejde for at udnytte det erhvervsmæssige potentiale både i nye grønne teknologier, og når vi investerer i at forny velfærdssamfundet.

Regeringen lægger vægt på, at de kommende års vækstindsats udfoldes, således at vækstvilkårene styrkes i hele landet. Mulighederne for at bo, studere og drive erhverv skal være gode i hele landet. Regeringen har fremlagt "Danmark i balance i en global verden", som understøtter denne indsats med initiativer inden for bl.a. erhvervsudvikling og grøn vækst, forbedret infrastruktur, flere lokale muligheder på planområdet samt en styrket indsats på uddannelsesområdet.

I Region Midtjylland er der store forskelle i befolkningstæthed og erhvervsstruktur fra Thyborøn ved Vesterhavet til vækstcentrene i byområderne ved Kattegat. Vækstforum for Region Midtjylland vurderer, at regionen huser stærke videnmiljøer, der kan bidrage til fremtidig vækst. Samtidig er industrien en vigtig base for beskæftigelse, eksport og værdiskabelse i regionen, hvor industrien beskæftiger knap tre ud af ti medarbejdere i den private sektor og står for mere end to tredjedele af eksporten.

Attraktive produktionsvilkår i nye højvækstlande skærper konkurrencen. I den forbindelse er det problematisk, at produktivitetsvæksten i Danmark ikke har været så høj som i andre velstående lande. Og produktivitetsudfordringen er særlig udtalt i Region Midtjylland, hvor væksten har ligget under landsgennemsnittet.

Vækstforum for Region Midtjylland vil derfor med sin erhvervsudviklingsstrategi 2010-2020 "En global konkurrencedygtig region" styrke væksten i produktiviteten. Det skal ske ved at øge antallet af kvalificerede medarbejdere og ledere, øge antallet af nye vækstvirksomheder og bidrage til udvikling af flere produktive virksomheder, der kan styrke værdiskabelsen. Fremtidens

arbejdspladser skal bl.a. skabes via regionens styrkepositioner inden for energi- og miljøteknologi, fødevareområdet samt på velfærdsinnovations- og turismeområdet.

Parterne er enige om en indsats inden for følgende områder:

1. Uddannelse og arbejdskraftudbud
2. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder
3. Innovation og videnspredning
4. Digitalisering
5. Branding og markedsføring af Danmark
6. Grøn vækst
7. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling

Parterne er samtidig enige om at sætte særligt fokus på følgende 5 initiativer:

I. Risikovillig kapital

Regeringen vil etablere en afdeling af Vækstfonden i Vestdanmark med en specifik investeringspulje på 150 mio. kr. øremærket til vstdanske virksomheder.

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland lægger vægt på, at Vstdansk Vækstkapital skal arbejde tæt sammen med innovationsmiljøerne, væksthuse og de regionale vækstfora, således at det også vil være muligt at foretage investeringer sammen med disse.

II. It skal øge effektivitet

Udviklingen af et effektivt offentligt innovationssystem, der matcher virksomhedernes behov for viden og bidrager til øget innovation og vækst, skal fortsættes. Som led heri vil regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland etablere et samarbejde mellem Innovationscenter for eBusiness (IBIZ), Innovationsagenterne og Væksthuset om at fremme SMV'ers innovation og anvendelse af it i forretningsprocesser. Hensigten er at øge virksomhedernes effektivitet og indtjening gennem anvendelse af ny teknologi og digitalisering af forretningsprocesser.

Med indsatsen fortsættes arbejdet for et en-strengt erhvervsfremmesystem til gavn for virksomhederne, som vækstforum har været omdrejningspunkt for de seneste år i regionen. Som led heri vil regeringen fortsat i relevant omfang anvende væksthuse som indgang til statslige initiativer rettet mod at skabe vækst i nye og mindre virksomheder og parterne vil drøfte relevante statslige initiativer, der hensigtsmæssigt kan koordineres med regionale initiativer igangsat af vækstforum. Vækstforum vil invitere relevante statslige aktører til at drøfte konkrete forslag til samarbejde, der kan styrke samarbejde mellem parterne.

III. Styrke samspillet mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland vil styrke samspillet mellem erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner - herunder erhvervsakademier, professionshøjskoler, ingeniørskoler og universiteter - med henblik på at forbedre betingelserne for innovation og øge antallet af praktikpladser. Det kan for eksempel ske i forbindelse med udviklingsprojekter, hvor studerende arbejder med konkrete problemstillinger hos virksomhederne, eller hvor virksomhederne på anden vis inddrages i undervisningen. Derudover kan det være indsatser målrettet imod tilvejebringelse af flere praktikpladser. I nogle tilfælde kan samspillet formaliseres i klynger af virksomheder og uddannelsesinstitutioner. Derved kan de studerende få kompetencer med relevans for erhvervslivets aktuelle behov, herunder innovationskompetencer, mens virksomhederne får øjnene op for veluddannedes værdi og innovationspotentiale.

Parterne er enige om, at der fortsat er behov for at tiltrække, fastholde og integrere højtuddannet arbejdskraft i Danmark.

Vækstforum for Region Midtjylland finder det positivt, at regeringen har godkendt oprettelsen af IB-uddannelser på yderligere to gymnasier i Region Midtjylland. Det er et afgørende bidrag til at øge internationaliseringen og forbedrer grundlaget for at tiltrække og fastholde udenlandske ledere og medarbejdere.

Tilsvarende vil en styrkelse af det tekniske og naturvidenskabelige område kunne understøtte de unges interesse for naturvidenskabelige uddannelser. Parterne vil derfor søge at fremme projekter, som Naturvidenskabernes Hus kan udbyde både til folkeskolen og til ungdomsuddannelserne i samarbejde med erhvervslivet. Projektforslag koordineres og samarbejdes i videst muligt omfang med igangværende og andre aktuelle initiativer. Nye projekter tager afsæt i gode erfaringer fra disse, med henblik på så vidt muligt at supplere eksisterende tiltag på området, herunder bl.a. Undervisningsministeriets initiativer omkring naturvidenskab og talentudvikling, Nationalt center for undervisning i natur, teknik og sundhed (NTS) i Sønderborg, arbejdet i Dansk Naturvidenskabsformidling og erfaringerne fra Science kommunerne. Tilsvarende vil en styrkelse af det tekniske og naturvidenskabelige område på universitetsniveau kunne fremme et større samarbejde med erhvervslivet.

IV. Satsning på fødevareområdet

Fødevareerhvervet har en stærk position i Region Midtjylland både i forhold til beskæftigelse og eksport. Styrkepositionen udfordres af en stigende international konkurrence, som rejser behovet for en højere grad af innovation og produktdifferentiering i den danske fødevareproduktion.

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland vil på den baggrund:

- etablere et strategisk samarbejde om udvikling af regionale kvalitetsfødevarer og indgå i en fortsat dialog om udviklingen af et samlet kompetencecenter for fiskeriet i Thyborøn på baggrund af ”en ny fremtid for dansk fiskeri og akvakultur”.
- understøtte udvikling af fremtidens fødevareuddannelser og andre kompetenceudviklingstiltag målrettet fødevareerhvervet.

Vækstforum for Region Midtjylland og regeringen vil ligeledes:

- o drøfte hvordan de regionale vækstfora kan bakke op om etableringen af det nye nationale madeksperimentarium - MadX - der skal udvikle og nytænke mad- og måltidsområdet.
- o samarbejde om en fortsat udvikling af Madkulturzonen som instrument til udvikling af oplevelsesøkonomien og fødevareerhvervet. Region Midtjylland vil bl.a. bidrage med støtte til et regionalt pilotprojekt, der sætter fokus på sund fastfood i oplevelsescentre.

Vækstforum for Region Midtjylland vil derudover samarbejde med det nye gastronomikonsortium om regionale aktiviteter, der kan bidrage til at brande Danmark som gastronomi- og fødevareland.

V. Etablering af Center for Kystturisme

Kystferieturismen har i de senere år oplevet tilbagegang i form af bl.a. færre udenlandske turister og øget international konkurrence. Ved en styrkelse af Danmarks position i konkurrencen om flere og mere højtforbrugende turister langs de danske kyster er det vigtigt at øge kendskabet til turisternes behov og fortsat at udvikle sæsonuafhængige produkter og aktiviteter af høj oplevelsesværdi og kvalitet.

For at styrke rammerne for innovation og viden om nye vækstmuligheder inden for kystturisme etableres Videncenter for Kystturisme i Hvide Sande i Ringkøbing-Skjern kommune. Parterne vil, i samarbejde med Region Midtjyllands nabo-regioner og andre relevante parter, samarbejde om centerets videre etablering.

Partnerskabsaftalen indgås inden for eksisterende økonomiske rammer. Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om løbende at følge implementeringen af partnerskabsaftalen og årligt at drøfte behovet for nye initiativer, der kan arbejdes med.

I. Uddannelse og arbejdskraftudbud

I en verden hvor danske virksomheder i stigende grad konkurrerer globalt, er viden og kompetencer centrale konkurrenceparametre. Derfor er det afgørende for Danmarks muligheder for vækst, at vi har et uddannelsessystem, som kan måle sig med de bedste i verden som grundlag for, at flere uddanner sig mere og bedre.

Samtidig er der et generelt behov for at øge arbejdsstyrken og dens kompetenceniveau. Voksen- og efteruddannelse er centralt i forhold til at opkvalificere og udbygge de ansattes kompetencer i takt med ændrede krav på arbejdsmarkedet. Og et øget arbejdsudbud er afgørende for, at Danmark igen bliver blandt de 10 mest velstående lande i verden.

Det er vigtigt, at uddannelsesindsatsen kommer hele landet til gode. Af den grund har regeringen med det regionalpolitiske udspil ”Danmark i balance i en global verden” lanceret initiativer til at sikre et højt uddannelsesniveau i landets yderområder. I udspillet indgår, at regeringen vil tage initiativ til:

- at fremsætte lovgivning, der giver bedre rammer for, at ungdomsuddannelserne kan indgå i lokalt samarbejde, såsom fusioner og campusser.
- sørge for, at erhvervsakademier og professionshøjskoler arbejder strategisk med den regionale uddannelsesdækning.
- forbedre transportmulighederne for studerede i yderområder.
- iværksætte et initiativ, der bringer flere akademikere i beskæftigelse i yderområderne.

For at virksomhederne kan bevare og udvikle deres globale konkurrencedygtighed, er det af afgørende betydning, at arbejdsstyrken er fleksibel og kompetent og har mulighed for at uddanne og udvikle sig i takt med efterspørgslen.

Vækstforum for Region Midtjylland vil fremtidssikre den midtjyske arbejdsstyrke gennem en målrettet indsats for, at flere unge gennemfører en kompetencegivende uddannelse og for, at der sker en løbende kompetenceudvikling af hele arbejdsstyrken. Fokus vil være på både ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser, samt på voksen- og efteruddannelse og løbende opkvalificering af såvel medarbejdere som ledere. Det gælder i hele regionen.

Indsatsen vil også sigte mod en langsigtet udvidelse af arbejdsstyrken, både gennem inddragelse af svage grupper, og gennem tiltrækning af udenlandsk arbejdskraft, som kan bidrage til en øget internationalisering af det midtjyske erhvervsliv.

Vækstforum og Regionsrådet har, sammen med fire kommuner, alene for perioden 2007-2010 bevilget regionale og kommunale erhvervsfremmemidler til Aarhus Universitet og Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning. Denne ordning ophører med udgangen af 2010. Parterne er enige om at lægge vægt på, at Aarhus Universitet fortsat udbyder lange videregående uddannelser i den vestlige del af regionen og derved styrker erhvervsudviklingen og bidrager til at få flere unge til at tage en videregående uddannelse i en del af regionen, hvor uddannelsesniveauet er lavt, samtidig med at tilgængeligheden til lange videregående uddannelser er begrænset.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende uddannelse og arbejdskraftudbud, jf. boks 1.

Boks 1: Mål for uddannelse og arbejdskraftudbud

- Flere unge skal have en ungdomsuddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 95 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015.
- Flere unge fra regionen skal tage en videregående uddannelse og således bidrage til at nå den nationale målsætning om, at mindst 50 pct. af en ungdomsårgang i 2015 tager en videregående uddannelse.
- Arbejdsudbuddet i regionen skal øges og således bidrage til, at det samlede danske arbejdsudbud i 2020 er blandt de 10 højeste i verden.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om at målrette indsatsen mod initiativer på følgende områder:

1. Nye kompetencer og uddannelsesbehov på fremtidens arbejdsmarked

Med henblik på at udbuddet af kompetencer i videst muligt omfang matcher de behov, som erhvervslivet efterspørger, vil parterne have særligt fokus på at koordinere nationale og regionale initiativer og herunder udviklingsprojekter, der understøtter kompetenceopbygning, i hele landet, herunder i yderområderne.

Danmark skal kunne konkurrere på viden, faglig dygtighed og talent og på evnen til at udvikle nyt. Det forudsætter viden, om hvilke nye kompetencer og uddannelsesbehov, der efterspørges, og hvordan uddannelserne imødekommer denne efterspørgsel. Parterne vil særligt samarbejde om:

- *At afdække og opfylde aktuelle og fremtidige kompetence- og teknologibehov*

Parterne vil arbejde for gennem lokale og regionale udviklingsprojekter at afdække og opfylde aktuelle og fremtidige kompetence- og teknologibehov. Region Midtjylland har i samarbejde med en række skandinaviske parter igangsat Skandinavisk Kompetenceudviklingsnetværk, som bl.a. omfatter analyseprojektet Fremtidens Kompetencebehov. Formålet er at understøtte en målretning af udviklingen af de personlige og faglige kompetencer hos både ufaglærte og faglærte, herunder informations- og it-kompetencer, der skal bidrage til den fremtidige produktivitetsudvikling og konkurrenceevne. Fremtidens kompetencer retter sig både mod specifikke faglige kompetencer samt kreative og innovative kompetencer. Endvidere er kravet til internationale kompetencer - både sproglige og kulturelle - fremtrædende i en lang række faglige uddannelser.

Parterne vil samarbejde om at fremme kvalitet og effekt af VEU-indsatsen ved at afdække kompetenceudviklingsbehov på det lokale arbejdsmarked. Samarbejdet vil blandt andet ske gennem det regionalt nedsatte Kompetenceråd, hvor VEU-centre, Det Regionale

Beskæftigelsesråd, Vækstforum, Region Midtjylland, kommunerne og arbejdsmarkedets parter er repræsenteret.

- *Styrke samspillet mellem uddannelse og erhverv*

Parterne er enige om at have fokus på udviklingsprojekter, der har til hensigt at understøtte, at professionshøjskolerne og erhvervsakademierne fremmer udviklingen af kompetencer, der bidrager til vækst og regional udvikling af erhverv og professioner. Det skal så vidt muligt ske i samarbejder mellem blandt andre professionshøjskoler, erhvervsakademier, ingeniørhøjskoler, universiteter samt erhvervslivet.

- *Fremme af elevers interesse og kompetencer inden for naturvidenskab*

Parterne er enige om at arbejde for at fremme tilgangen til fag og uddannelser inden for naturvidenskab, teknik og sundhed og at styrke elevernes kompetencer inden for disse områder og vil på den baggrund støtte et udviklingsarbejde med tiltag, der får flere til at vælge naturfag. Parterne er endvidere enige om, at der i samarbejde med det nationale center for natur, teknik og sundhed i Sønderborg iværksættes et antal lokale og regionale projekter, som kan støtte talentudvikling inden for naturvidenskab.

Parterne vil fortsætte dialogen om, hvordan Naturvidenskabernes Hus bedst muligt kan indgå i dette samarbejde.

2. Bedre undervisnings- og læringsmiljø

Udgangspunktet for undervisningen bør være at give den enkelte elev eller studerende de bedste betingelser for læring. Derfor bør undervisningen og undervisningsmiljøet indrettes således, at det tager højde for den enkelte elev, både for den svage og den med særlige talenter. Undervisnings- og læringsmiljøerne skal samtidig give den enkelte lyst til at lære ved at være inspirerende, skabe fællesskaber og give elever og studerende identitetsfølelse i forhold til deres skole og fag. Attraktive undervisnings- og læringsmiljøer bør være tilgængelige i hele landet.

Parterne vil støtte op om dette ved særligt at:

- *Fremme lokale samarbejder på tværs af uddannelser*

Parterne vil arbejde for tættere lokale samarbejder på ungdomsuddannelsesområdet, herunder fx fusioner, administrative fællesskaber eller ved at belyse mulighederne for campusser, der vil kunne etableres inden for de eksisterende økonomiske rammer. Indsatsen kan bidrage til at optimere institutionsstrukturen på ungdomsuddannelsesområdet gennem tættere lokale samarbejder om tilstedeværelse af et bredt udsnit af uddannelser. Indsatsen kan især have relevans for yderområderne og kan bidrage til, at elevers frafald lettere gøres til omvalg, at institutionernes ressourceudnyttelse optimeres, og at der skabes attraktive faglige og sociale miljøer.

Regeringen vil fremsætte lovgivning, der giver bedre rammer for, at ungdomsuddannelserne kan indgå i lokalt samarbejde, såsom fusioner og campusser, og vækstforum vil bakke op om, at de nye muligheder i lovgivningen vil blive udnyttet lokalt.

- *Sikre flere praktikpladser*

For at bidrage til at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse, vil parterne fortsat bidrage til at øge antallet af praktikpladser. Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre vedtog i 2009 tre praktikpladspakker, som skal bidrage til at vende udviklingen på praktikpladsområdet. De regionale vækstfora opfordres til at arbejde aktivt for flere praktikaftaler inden for edu og flere uddannelsesaftaler inden for erhvervsuddannelserne, og projekter herom kan aftales.

Den økonomiske krise har øget udfordringerne med at skabe praktikpladser. Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at have fokus på at skabe flere praktikpladser, fx gennem lokale og regionale projekter målrettet indvandrere eller andre særlige grupper.

- *Bekæmpe frafald i uddannelserne*

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at have fokus på at mindske frafaldet i uddannelserne, fx gennem lokale og regionale udviklingsprojekter.

Parterne er enige om, at lokale og regionale udviklingsarbejder med fordel kan målrettes mod tiltag, som bidrager til fastholdelse af elever i uddannelserne. Initiativer kan udvikles i samarbejde med uddannelsesinstitutioner i de forskellige lokalområder, således at der tages højde for specifikke lokale problemstillinger. Vækstforum for Region Midtjylland har allerede, i tæt samarbejde med Region Syddanmark, igangsat initiativet Hold Fast, som skal sikre et mindsket frafald fra ungdomsuddannelserne og mere praksisorienterede uddannelsesstilbud.

Det kan være en udfordring for den enkelte elev at tage springet fra én uddannelse til den næste. Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at have fokus på at skabe mere fleksible overgange mellem uddannelser, fx gennem udviklingsprojekter, der gør lærere til brobyggere mellem folkeskole og ungdomsuddannelser samt projekter med mentorordninger på tværs af uddannelsesniveauer. Vækstforum for Region Midtjylland vil tage initiativ til konkrete projekter.

- *Styrke talentarbejdet*

Hvert barn og ungt menneske bør kunne udnytte sine særlige styrker, så langt talentet rækker, og for at talent udvikles og gødes hele vejen igennem det danske uddannelsessystem. Herunder skal regeringens talentarbejdsgruppe evaluere den hidtidige indsats på talentområdet og komme med forslag til en strategi for talentudviklingen i uddannelsessystemet. Parterne er i den forbindelse enige om at samarbejde om at følge op på talentarbejdsgruppens arbejde.

- *Skabe bedre læring gennem målrettet pædagogisk anvendelse af it i undervisningen*

Parterne vil udarbejde udviklingsprojekter, der kan understøtte en øget målretning af anvendelsen af pædagogisk it i undervisningen og læring.

- *Undersøge mulighed for udvikling af en web-portal til videndeling om udviklingsprojekter på uddannelsesområdet*

Parterne vil undersøge mulighederne og behovet for, samt opbakning til, at etablere en landsdækkende web-portal til videndeling om udviklingsprojekter på uddannelsesområdet. Herunder undersøges, om dette hensigtsmæssigt kan ske ved en videreudvikling af den videndelingsportal, der er etableret i regi af Region Syddanmark, hvor viden og erfaring fra forsøgs- og udviklingsarbejdet på undervisningsområdet samles.

3. Modtagelse og fastholdelse af udenlandske studerende

Det er en udfordring at tiltrække højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft til landet. Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at have fokus på modtagelse og fastholdelse af udenlandske studerende, fx gennem udviklingsprojekter, der fører udenlandske studerende og danske virksomheder sammen.

Dette skal føre til, at flere udlændinge efter studieophold i Danmark får ansættelse i landet. Vækstforum for Region Midtjylland vil tage initiativ til konkrete projekter i samarbejde med bl.a. Workindenmark-centrene, som allerede arbejder målrettet med at matche danske virksomheder med den kvalificerede internationale talentmasse blandt de udenlandske studerende. På Workindenmark.dk er der etableret et særskilt site med information om studiejob, job efter endt uddannelse, gode råd i ansættelsesprocessen, regler for ophold og arbejde mv. på workindenmark.dk/students.

Region Midtjylland har igangsat to projekter, som etablerer forskellige former for kontakt mellem udenlandske studerende på professionsuddannelser og lange videregående uddannelser og regionens virksomheder. Disse projekter bidrager i høj grad til Workindenmarks arbejde.

II. Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

Nye og mindre virksomheder har stor betydning for vækst og jobskabelse. De nye virksomheder skaber omkring en tredjedel af alle nye job i Danmark eller gennemsnitligt 86.000 nye job om året. Særligt den lille gruppe af vækstiværksættere er vigtige for jobskabelsen. Vækstiværksættere skaber næsten ti gange flere job i deres første fem leveår end andre iværksættere. Desuden har vækstiværksættere en produktivitet, der ligger højere end andre virksomheder.

Danmark har gennem en årrække været på niveau med de førende lande, når der ses på antallet af opstartsvirksomheder ift. det samlede antal virksomheder, men placerer sig kun i det internationale midterfelt for så vidt angår vækst i de nye virksomheder. Det er derfor vigtigt, at vi fortsat har fokus på vækstvilkårene for små og mellemstore virksomheder.

Det gælder også adgangen til risikovillig kapital. Regeringen har taget en række initiativer, der skal styrke virksomhedernes adgang til risikovillig kapital. Fx har erhvervspakken fra oktober 2009 forbedret adgangen til kapital til forretningsudvikling og investeringer i erhvervsbyggeri og andre aktiver, der kan realkreditbelånes, ved at hæve rammen for vækstkaution med 1,5 mia. kr. Dette kommer også yderområderne til gavn. Regeringen vil videreføre styrkelsen af vækstkautionsordningen i 2011 samt styrke ordningen kom-i-gang-lån med 100 mio. kr. i 2010 og i 2011.

Parterne er enige om et fortsat fokus på at skabe gode vækstvilkår for nye og små virksomheder med vækstambitioner.

Nyetablerede virksomheder udgjorde i 2007 10,1 pct. af det samlede antal virksomheder i Region Midtjylland. Det er lidt færre end landsniveauet, som var på 10,4 pct. Når det gælder antallet af iværksættere, der kommer ind i et solidt vækstforløb (målt på antal ansatte), ligger Region Midtjylland ud fra tallene fra 2. kvartal 2009 på niveau med landsgennemsnittet. Andelen har dog været faldende det seneste år op til opgørelsen.

Vækstforum for Region Midtjylland har udviklet og etableret en sammenhængende programstruktur i forhold til iværksættere og virksomheder med vækstambitioner. STARTmidt-, VÆKSTmidt- og KLYNGEmidt-programmerne indeholder en meget bred vifte af tilbud til iværksættere og virksomheder, der kan understøtte vækstudfordringerne vedr. afsætning, teknologi og styring samt etablering og udvikling af netværk mv.

Vækstforum har igennem disse programmer etableret et tæt og forpligtende samarbejde i forhold til det samlede regionale erhvervsfremme-/innovationssystem med fokus på princippet "no wrong door". Der er fokuseret på etableringen af et kompetent og attraktivt system, som iværksættere og virksomheder kan have tillid til, har de rette kompetencer.

Systemets aktører med de lokale erhvervsserviceenheder, kompetencecentre, forsker- og udviklingsparkerne, videninstitutionerne, GTS'erne, Innovationsmiljøerne og innovationsnetværkene er forankret i et samarbejde med Væksthus Midtjylland, der er koordinator på programmerne.

Eksportrådet er ligeledes forankret i dette samarbejde med bemanning i Væksthus Midtjylland. Kompetenceudvikling, kvalitets- og værktøjsudvikling er etableret i dette samarbejde i regi af det

Midtjyske Erhvervsudviklings Akademi. Ambitionen og visionen er udviklingen af et egentligt certificeret system.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende bedre vilkår for nye vækstvirksomheder, jf. boks 2.

Boks 2: Mål for bedre vilkår for nye vækstvirksomheder

- Regionen skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 er blandt de lande, der er bedst til at skabe nye vækstvirksomheder.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

4. Væksthusene

Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chancer for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder.

Væksthusene skal uvildigt og uden vederlag hjælpe virksomheder med at kortlægge deres vækstpotentiale, udarbejde en vækstplan og henvise til private rådgivere og offentlige tilbud, der kan medvirke til at realisere vækstpotentialet. Derudover er Væksthusene etableret som knudepunkter i et sammenhængende rådgivningssystem, hvor Væksthusene skaber samarbejde mellem aktørerne og er dynamo i udviklingen af nye virksomhedsrettede vækstinitiativer. Endelig kan Væksthusene være operatører på relevante projekter, der fx udbydes af staten, regioner og kommuner.

Parterne er enige om at bakke op om videreførelsen og udviklingen af kvaliteten og kompetencerne i Væksthusene, når de fra 2011 overgår til kommunerne.

Regeringen vil fortsat anvende Væksthusene som regional indgang til statslige initiativer rettet mod at skabe vækst i nye og mindre virksomheder, fx initiativer om IPR, eksport, innovation og finansiering, som gennemføres i samarbejde med bl.a. Patent- og Varemærkestyrelsen, Eksportrådet, Forsknings- og Innovationsstyrelsen samt Vækstfonden.

Vækstforum for Region Midtjylland vil fortsat anvende Væksthusene som operatør for relevante regionale erhvervsudviklingsinitiativer, der er rettet mod at styrke vækstvilkårene for nye og mindre vækstvirksomheder, og vækstforum vil i relevant omfang koordinere andre initiativer med Væksthusene.

5. Strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder

Regeringen vil præsentere en strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder. Målet er, at mindre virksomheder skal have bedre mulighed for at vokse sig store. I strategien vil regeringen sætte fokus på de barrierer, der gør, at den nystartede virksomhed eller den lille etablerede håndværker vælger at forblive lille i stedet for at vokse sig større. Det gælder blandt andet manglende overblik over forpligtelser ved at have ansatte, adgangen til risikovillig kapital og

små og mellemstore virksomheders kapacitet til introduktion af produkter og serviceydelser på globale markeder. Vækstforaene vil blive inddraget i udmøntningen af strategien i relevant omfang.

6. En styrket og sammenhængende indsats for uddannelse i entreprenørskab

I 2009 lancerede regeringen en strategi for uddannelse i entreprenørskab. Et af de centrale initiativer i strategien er Fonden for Entrepreneørskab, der blev etableret den 1. januar 2010. Fonden skal samle aktørerne inden for uddannelse i iværksætteri. Parterne er enige i, at:

- Der er behov for, at der skabes bedre sammenhæng og synergi mellem initiativer, der har til formål at fremme undervisning i entreprenørskab. I løbet af de senere år er mange nye initiativer sat i søen, både lokalt, regionalt og nationalt. Parterne er enige om at inddrage Fonden for Entrepreneørskab i udviklingen af nye initiativer og videndeling om allerede gennemførte initiativer inden for uddannelse i entreprenørskab og derved skabe grobund for en mere strategisk og effektiv indsats fremover og et nødvendigt kompetenceløft.
- Vækstforum og de involverede ministerier vil løbende indgå i dialog med Fonden for Entrepreneørskab og derved skabe gode forudsætninger for en større sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats.

7. Etnisk erhvervsfremme

Regeringen har sammen med Aalborg, København, Odense, Slagelse, Vejle og Århus kommuner samt Væksthus Midtjylland udviklet en model for en landsdækkende indsats for etnisk erhvervsfremme, hvor der skabes sammenhæng mellem lokale initiativer, regionale strategier og en fælles national indsats.

Initiativet finansieres af Integrationsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og indtil videre desuden af ovennævnte kommuner samt Region Midtjylland og Region Sjælland. De øvrige regioner er ligeledes inviteret til at deltage i projektet, ligesom kredsen af deltagende kommuner løbende udvides.

Etnisk erhvervsfremme er rammen om et tæt samarbejde om:

- en opgradering af den lokale, opsøgende indsats over for iværksættere og erhvervsdrivende med anden etnisk baggrund. Denne indsats forankres i de deltagende kommuner.
- en national understøttelse af den lokale indsats gennem fx systematisk videnopbygning, uddannelse af vejledere, netværk mellem aktørerne, opbygning af mentornetværk, målrettet kommunikation til målgruppen og pressearbejde. Den nationale del forankres i Væksthus Midtjylland.

Parterne er enige om at bakke op om videreudviklingen af projektet, herunder inddragelsen af flere kommuner.

8. Risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Regeringens udvalg for "Fremtidens marked for risikovillig kapital" har afgivet sin rapport og konkluderer, at der er sket en klar forbedring af markedet for risikovillig kapital, men at der også fremover er behov for en offentlig indsats. Rapportens anbefalinger indgår i opfølgningen på erhvervspakken og regeringens drøftelser med pensionsinstitutterne.

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland vil i lyset af de finansielle og økonomiske forhold se på situationen for risikovillig kapital i regionen.

9 . Forstærket regional indsats for risikovillig kapital til vækstvirksomheder

Med henblik på at styrke den regionale indsats for at tiltrække mere risikovillig kapital til små vækstvirksomheder vil Vækstfonden tilbyde regionerne at bidrage til at kortlægge udfordringer i den enkelte region og evt. bidrage til en strategi for risikovillig kapital.

Igennem de seneste år er der indhøstet vigtige erfaringer fra nye tiltag og nye instrumenter på området risikovillig kapital til små vækstvirksomheder. Den overordnede strategi for regeringens indsats på hele området er sikre størst mulig privat deltagelse og om muligt at overlade finansierings- og investeringsbeslutninger til private forvaltere. Det styrker markedsorienteringen af indsatsen og indebærer en løftestangseffekt i forhold til den private kapital. Men strategien indebærer også, at den konkrete anvendelse af instrumenterne beror på et privat engagement, der kan variere fra region til region.

Erfaringerne viser, at initiativerne og instrumenterne har haft meget forskellig gennemslagskraft i de fem regioner. For enkelte af instrumenterne har gennemslagskraften været særdeles markant i visse regioner, men næsten fraværende i andre.

Vækstfonden vil nu tilbyde at stille datagrundlag og analysekraft til rådighed for en strategisk gennemgang af hver enkelt region. Vækstfonden vil samtidig tilbyde at medvirke til at foreslå og gennemføre initiativer, der sigter mod at overføre gode erfaringer fra region til region.

III. Innovation og videnspredning

Der er i dag for få virksomheder, der er innovative, og de innovative virksomheder får for lidt ud af deres innovationsaktiviteter målt på omsætning og vækst fra nye produkter og løsninger. Ifølge Konkurrenceevneredegørelsen 2010 peger en række indikatorer på, at innovationen i dansk erhvervsliv kun ligger i det internationale midterfelt og afstanden til de bedste lande er øget.

Der er ikke nogen entydig forklaring på denne udvikling. På overordnet niveau er der imidlertid ikke noget, der tyder på, at Danmark anvender færre midler på at skabe gode rammer for virksomhedernes innovationsaktiviteter end de førende lande på området. Således investeres der betydelige midler i forskning og udvikling i disse år og i videnformidlings- og netværksaktiviteter og andre projekter, der skal understøtte virksomhedernes innovation.

Analyser peger dog på, at de eksisterende innovationstilbud ikke altid passer lige godt til alle virksomheder og problemstillinger. Samtidig kan de accelererende forandringer i global arbejdsdeling, markeds- og efterspørgselsmønstre medføre, at de eksisterende metoder på sigt ikke tilgodeser virksomhedernes behov. Derfor har regeringen i de senere år løbende udviklet og opdateret de statslige innovationstilbud og vil fortsætte hermed.

Parterne er enige om at sætte fokus på at sikre bedre gennemslag i virksomhederne af de offentlige investeringer i innovation. Det er vigtigt, at det offentlige innovationssystem effektivt understøtter virksomhedernes innovationsaktiviteter, og at der er en hensigtsmæssig arbejdsdeling og samarbejde mellem aktørerne i innovationssystemet.

44 pct. af de midtjyske virksomheder var innovative i perioden 2006-2008. Innovationsaktiviteten i Region Midtjylland ligger dermed over landsgennemsnittet. De midtjyske virksomheders udgifter til innovation ligger imidlertid lige under landsgennemsnittet, og nye varer og tjenesteydelser udgør en lavere andel af omsætningen i de midtjyske produkt- og procesinnovative virksomheder end i resten af landet. 13 pct. af de innovative midtjyske virksomheder har samarbejdet med et universitet eller en højere læreanstalt i 2006-2008, mens det gælder for 14 pct. på landsplan.

Evnen til at omsætte forskning, viden og ideer til nye produkter og processer med kommerciel værdi er en væsentlig konkurrenceparameter på de globale markeder. Vækstforum for Region Midtjylland vil derfor arbejde for, at flere midtjyske virksomheder bliver innovative, og at der skal genereres mere omsætning fra nye produkter og ydelser. Vækstforums innovationsindsats vil forfølge ideen om, at der med udgangspunkt i samfundsmæssige udfordringer kan skabes nytte og værdi for både virksomheder og samfund. Det betyder, at Vækstforum for Region Midtjylland ser udviklingen af løsninger på klima-, energi- og velfærdsudfordringer som nøglen til fremtidig vækst og velfærd. I forlængelse heraf ligger der et stort innovationspotentiale i mere offentlig-privat innovationssamarbejde.

Vækstforum for Region Midtjylland har igangsat et forprojekt, der har til formål at udvikle innovationssystemet til at møde de nye udfordringer og dermed få flere virksomheder til at innovere og øge innovationshøjden. Vækstforum for Region Midtjylland vil i samarbejdet med regeringen blandt andet tage afsæt i forprojektets resultater.

Vækstforum stiller sig desuden til rådighed som pilotregion til eksperimenter med nye metoder, der kan fremme effekten af innovationssystemet. Regionen vil blandt andet kunne trække på det tætte

og forpligtende samarbejde, der er opbygget i det samlede regionale erhvervsfremme-/innovationssystem, hvor Væksthus Midtjylland koordinerer programmer i samarbejde med de lokale erhvervsserviceenheder, kompetencecentre, forsker- og udviklingsparkerne, videninstitutionerne, GTS'erne, Innovationsmiljøerne og innovationsnetværkene.

Parterne er derfor enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende innovation og videnspredning, jf. boks 3.

Boks 3: Mål for innovation

- Andelen af regionens virksomheder, der er innovative, skal øges, således at regionen bidrager til, at Danmark i 2020 er blandt de lande i verden, hvor virksomhederne er mest innovative.
- Regionens virksomheders anvendelse af midler til innovation, herunder forskning og udvikling, skal udgøre en stigende andel af regionens BNP.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

10. Større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem

Parterne er enige om at arbejde for at sikre større effekt af det samlede offentligt finansierede innovationssystem. Som led heri udarbejdes et overblik over hvilke ordninger og initiativer, der er igangsat nationalt og regionalt med henblik på vurdering af, om der er behov for styrket koordination og samarbejde.

Regeringen vil etablere en brugervenlig innovationsportal for at give virksomhederne nem adgang til alle relevante offentlige innovationstilbud. Derudover vil regeringen etablere et call-center i regi af de regionale væksthuse, hvor virksomheder kan få hjælp med at finde frem til de initiativer i innovationssystemet, der matcher den enkelte virksomheds behov. Vækstforum vil blive inddraget i dette arbejde.

- Styrket innovation i virksomhederne

Parterne er enige om, at styrke rammerne for den virksomhedsrettede innovation.

Regeringen har i august måned fremlagt et oplæg om styrket innovation i virksomhederne. Med oplægget samles en vifte af initiativer, der styrker rammerne for virksomhedernes innovation. Der etableres blandt andet en ny innovationsportal samt et callcenter, der skal vejlede virksomheder om offentlige innovationstilbud, og virksomhederne tilbydes et innovationstjek med henblik på at styrke det globale salg.

Med oplægget lægges der op til en åben drøftelse med en bred kreds af interessenter om tiltag, der kan styrke innovationen i virksomhederne. Vækstforum for Region Midtjylland opfordres til at indgå i dialogen.

I forlængelse af den åbne dialog vil parterne drøfte relevante statslige initiativer, der hensigtsmæssigt kan koordineres med regionale initiativer igangsat af vækstforum.

- *Fortsættelse og udbygning af det strategiske samarbejde mellem Rådet for Teknologi og Innovation (RTI) og Vækstforum for Region Midtjylland om forskning og innovation*

RTI og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at fortsætte og udbygge det strategiske samarbejde om forskning og innovation i de kommende år.

Særlige fokusområder for samarbejdet vil bl.a. omhandle:

- etablering af strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation (fx SPIR). Her samarbejdes også med Det Strategiske Forskningsråd (DSF).
- styrkelse af virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk.
- fremme af et innovativt samspil mellem den offentlige og private sektor - herunder inden for sundheds- og velfærdsinnovation.
- styrkelse af danske virksomheders deltagelse i internationale FoU- og innovationsprogrammer, herunder deltagelse i programmer på de danske innovationscentre i udlandet.
- styrkelse af de mindre og mellemstore virksomheders innovationskraft.

Endeligt vil parterne samarbejde om analyser og effektmålinger af innovationsvirkemidler.

Parterne vil ultimo 2010 drøfte og lægge en plan for, hvordan det konkrete samarbejde skal foregå.

11. Erhvervsudvikling af velfærdsløsninger

Parterne er enige om at drøfte vidensspredning mellem de forskellige eksisterende nationale og regionale indsatser vedrørende innovationssamarbejde om udvikling af nye velfærdsløsninger. Vidensspredning kan fx bestå af indsamling af best practise og opstilling af business cases.

IKT-baserede hjælpemidler

IKT, herunder digitale tjenester og hjælpemidler, gør det muligt for ældre i højere grad at vælge at blive i eget hjem og klare flest mulige opgaver selv. For at fremme det erhvervsmæssige potentiale i udvikling af digitale værktøjer til levering af fx sundhedsydelser og af IKT-baserede hjælpemidler vil parterne:

- Indsamle erfaringer med digitale tjenester og it-understøttede sundhedsydelser i en region
- Afprøve muligheder for at udnytte potentialet i sociale medier i en region, fx med henblik på at mobilisere de frivillige netværk som støtte for ældre via sociale medier – fx med deltagelse af det professionelle social- og sundhedspersonale

Parterne vil drøfte, om der er andre potentielle samarbejdsmuligheder, som kan understøtte udviklingen og udbredelsen af IKT-baserede løsninger

12. Samarbejde om offentlig-privat samarbejde (OPS) og offentlig-privat innovation (OPI)

Regeringen vil fremlægge en strategi for offentlig-privat samarbejde i efteråret 2010. De regionale vækstfora vil blive inviteret til et samarbejde om udmøntningen af relevante dele af strategien.

IV. Digitalisering

Adgang til højhastighedsbredbånd er vigtigt for udviklingen i hele landet, ikke mindst i de egne af landet, hvor de større afstande ellers kunne virke som en barriere for det offentlige betjening af borgerne og virksomhedernes digitalisering.

Hurtigt bredbånd er væsentlig for digitalisering af erhvervslivet og kan bidrage til effektivisering, innovation og udvikling af nye produkter.

Samtidig kan bedre digital infrastruktur understøtte borgernes brug af hjemmearbejdspladser, videokonferencer og e-læringstilbud. Regeringen har sat en målsætning om, at alle skal have adgang til mindst 100 Mbit/s i 2020.

It spiller en vigtig rolle i skabelsen af nye løsninger på samfunds- og erhvervsmæssige udfordringer og bidrager til at styrke konkurrencekraften i erhvervslivet gennem innovation og øget produktivitet.

Vækstforum for Region Midtjylland vil med sin digitaliseringsindsats sigte mod at udbrede anvendelsen af it og digitale løsninger i hele det midtjyske erhvervsliv - også i de dele af regionens landdistrikter og yderområder, hvor rammebetingelserne for øget it-anvendelse er svage. Indsatsen vil udvikle it-kompetencerne i regionen og fremme efterspørgslen efter avancerede it-løsninger.

På baggrund af ovenstående er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

13. Fremme SMV'ers digitalisering

Parterne vil samarbejde om at udbrede viden om cloud computing, der er en ny forretningsmodel for at købe og sælge it-ydelser, hvor it-ressourcer leveres som en service, der fx kan tilgås via internettet, og som kan leveres og betales efter behov og forbrug. Videnskabsministeriet vil stille information til rådighed om cloud computing og dermed skabe grundlag for, at vækstfora kan bidrage til at omsætte disse til konkret information og vejledning til SMV'erne, fx via de regionale væksthuse.

De regionale vækstfora vil desuden indgå i et informations- og rådgivningsarbejde, der kan fremme SMV'ers kendskab til og anvendelse af NemHandel. Det kan fx ske ved, at NemHandel integreres i uddannelses- og rådgivningsforløb, og ved at leverandører aktivt opfordres til at anvende NemHandel, når de handler med regionerne.

Samarbejderne kan ske i dialog med IBIZ Center, der i dag rådgiver SMV'er om anvendelse af it generelt. Parterne vil undersøge, hvordan denne rådgivning bedst kan fremmes via Væksthuset og erhvervsfremmesystemet.

14. Digitale højhastighedsforbindelser

Højhastighedsforbindelser er en af de helt nødvendige forudsætninger for virksomhedernes konkurrencekraft, borgernes muligheder og hele samfundets udvikling. Der skal skabes muligheder for, at der er højhastighedsforbindelser til rådighed for alle i hele landet.

Parterne er enige om at samarbejde med kommuner og andre aktører om at igangsætte en proces, hvor regioner og kommuner kan dele erfaringer med at prioritere bredbåndsområdet.

V. Branding og markedsføring af Danmark

Tiltrækning af udenlandske investeringer til Danmark kan give flere videntunge job og styrke erhvervsudvikling og videnskabelse i Danmark. Konkurrencen om at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder er hård. Der er derfor fortsat behov for at styrke samarbejdet mellem den nationale markedsføring af danske spidskompetencer internationalt og den regionale indsats, hvor man opdyrker netværk med virksomheder og videninstitutioner, kortlægger regionale kompetenceklynger, håndterer konkrete investeringsprojekter samt yder bistand til udenlandske investorer, som allerede er lokaliseret i regionalområdet.

Det globale marked for turisme er i vækst. Turismen tegner sig på internationalt plan for en stadig større andel af beskæftigelse, investeringer og værdiskabelse. I løbet af dette årti vil op mod 10 pct. af det globale bruttonationalprodukt kunne henføres til turisterhvervet.

Vækstforum for Region Midtjylland har således i sin erhvervsudviklingsstrategi 2010-2012 – ”En globalt konkurrencedygtig region” – fokus på turisme som et strategisk indsatsområde.

Vækstforum for Region Midtjylland vil fokusere indsatsen på at videreudvikle få, stærke feriesteder; på at udvikle erhvervsturismeområdet samt på at løfte regionens synlighed.

Vækstforum for Region Midtjylland vil fremme en mere professionel, målrettet og efterspørgselsorienteret turisme, frem for turisme i alting. Der er herigennem muligheder for at skubbe på en positiv økonomisk udvikling i vækstområder, yderområder og landdistrikter.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende branding og markedsføring af Danmark, jf. boks 4.

Boks 4: Mål for branding og markedsføring af Danmark

Der skal tiltrækkes/fastholdes flere videntunge arbejdspladser i Danmark, herunder også i de enkelte regioner.
--

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

15. Styrket samarbejde om markedsføring af Danmark

Parterne er enige om, at hele Danmark skal bidrage aktivt til markedsføringen af danske styrkepositioner.

Parterne vil på denne baggrund drøfte, hvordan markedsføringsindsatsen i 2011 og 2012 kan forankres regionalt og lokalt.

Økonomi- og Erhvervsministeriet tager initiativ til nærmere dialog om det videre samarbejde.

16. Tiltrækning af udenlandske virksomheder

Samarbejdet om den vstdanske investeringsfremmeindsats fortsættes i Foreningen Vstdansk Investeringsfremme som et fælles projekt mellem de vstdanske regioner. Ligeledes fortsættes samarbejdet mellem Foreningen/regionerne og Invest in Denmark med en arbejdsdeling, hvor man regionalt forestår modtageapparatet i Danmark, mens Invest in Denmark forestår marketing og salgsarbejdet i regi af Invest in Denmarks globale netværk.

17. Styrket udvikling og international markedsføring af Danmark som turistmål

Med lov om VisitDenmark lægges op til en mere effektiv og koordineret organisering af turismefremmeindsatsen. Dette indebærer en styrkelse af den internationale markedsføringsindsats, et mere forretningsorienteret VisitDenmark, en klarere arbejdsdeling mellem turismeaktørerne og en styrket tværgående koordination og et øget offentligt-privat samarbejde.

Med Lov om nationalparker kan miljøministeren beslutte og fastsætte regler om den fælles markedsføring af nationalparkerne.

For at understøtte dette lægges op til følgende initiativer:

- *Styrket koordination af statslige og regionale internationale markedsføringsindsatser og udviklingsaktiviteter inden for turisme*

Parterne er enige om arbejdsdelingen mellem VisitDenmark og region og kommuner, hvor VisitDenmark er den centrale aktør i forhold til koordinationen af den internationale markedsføring, mens de regionale og kommunale aktører i samarbejde med erhvervet har ansvaret for produkt- og oplevelsesudviklingen og den tværgående koordination af dette.

- *Udvikling af model for erhvervspartnerskaberne*

Parterne er enige om at arbejde målrettet på at finde en hensigtsmæssig model for erhvervspartnerskaberne inden for turisme, hvor produkt- og oplevelsesudvikling indgår som en integreret del. Arbejdet vil blive håndteret i regi af den tværgående koordinationsgruppe, som Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsætter med lov om VisitDenmark.

- *Samarbejde om udvikling og markedsføring af en grøn og bæredygtig turisme med særligt fokus på nationalparkerne*
- Parterne er enige om målrettet at arbejde på at udvikle og markedsføre Danmark som et attraktivt grønt og bæredygtigt turistmål, som kan øge væksten i dansk turisme.
- Parterne er enige om, at den fælles markedsføring af nationalparkerne skal koordineres med Miljøministeriet.
- Parterne er enige om at indgå et tværregionalt samarbejde med henblik på at udnytte erhvervsudviklingspotentialer i nationalparkerne - både i forhold til at tiltrække turister og i forhold til at udvikle en produktion af fødevarer, håndværk mv., hvor oprindelsesstedet anvendes målrettet i markedsføringen.

- Parterne er enige om at indgå et samarbejde mellem den enkelte region/turismeudviklings-selskab og nationalpark med henblik på styrke den lokale / regionale udvikling af samspillet mellem nationalparken og resten af regionen, med henblik på udvikling af naturrelateret landdistrikts- og turismeudvikling.
- Parterne vil drøfte mulighederne for at etablere et samarbejde, der kan videreudvikle oplevelsesportalen "Udinaturen.dk". Med over 1 mio. unikke besøg om året er portalen den samlende hjemmeside for naturoplevelser i dag. Udviklingen kan fx bestå i at samle informationer fra offentlige myndigheder, kommuner og grønne organisationer om kulturoplevelser, overnatningsmuligheder, forplejning, vej og stinet mv. Det er en erfaring fra andre EU-lande, at et sådant samlet overblik øger turismen og omsætningen i bl.a. hotel- og restaurationsbranchen. Miljøministeriet vil invitere vækstforum, det regionale turismeudviklingsselskab, relevante ministerier og andre relevante interesserede til en drøftelse.

VI. Grøn vækst

Hvis Danmark skal være et grønt bæredygtigt vækstsamfund, kræver det betydelig omstilling i energiforbruget og -forsyningen i de kommende år. Håndteringen af de globale klima- og miljøudfordringer repræsenterer et erhvervsmæssigt potentiale. Danmarks styrkepositioner på miljø- og energiområdet, herunder i Region Midtjylland, kan søges udnyttet og udviklet i samarbejde mellem staten, virksomhederne og forskningsinstitutionerne.

Med Erhvervsklimastrategien, Aftale om Grøn Vækst og Aftale om Grøn Vækst 2.0 gik regeringen i dialog med erhvervslivet om vækstbetingelserne og tog på den baggrund en række initiativer med henblik på at skabe gode rammevilkår for danske cleantech virksomheder og fremme, at et højt niveau af miljø-, natur-, og klimabeskyttelse går hånd i hånd med en moderne og konkurrencedygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. Denne indsats vil blive fulgt op de kommende år i kraft af:

- etableringen af et mindre antal storskala-testcentre - de såkaldte Green Labs DK.
- en målrettet indsats gennem Fornyelsesfonden.
- med en række initiativer til fremme af landbrugets rolle som leverandør af grøn energi.

Danske ø-samfund kan desuden være velegnede til demonstration af nye teknologier i stor/fuld skala, idet de er afgrænsede både geografisk og befolkningsmæssigt. Således er der skabt gode forudsætninger for forskning, udvikling, demonstration og markedsføring af grønne teknologier, der kan bidrage til at gøre Danmark til et grønt vækstlaboratorium og understøtte en fortsat vækst i den danske eksport af klima-, energi- og miljøløsninger. Samtidig kan indsatsen komme alle dele af Danmark til gavn.

Disse indsatser har også stor betydning for vækst og erhvervsudvikling i landdistrikter og yderområder og bidrager dermed til at sikre et Danmark i balance. Grøn Vækst 2.0 bidrager til at forbedre vækstvilkår og beskæftigelsen for de ca. 140.000 ansatte i landbruget og i fødevarerhvervet. Fornyelsesfonden på 760 mio. kr. i perioden 2010-2012 kan der bl.a. søges om medfinansiering til lokalt og regionalt forankrede projekter, som kan bidrage til en hurtig omstilling til nye erhvervs- og vækstmuligheder.

Også på andre områder er der sat målet ind. Med aftalen om Forårspakken 2.0 videreføres det forhøjede befodringsfradrag i udkantskommuner. Endvidere er der afsat midler til medfinansiering af kommunale færgeinvesteringer samt en pulje til at understøtte kommunernes indsats for at forbedre det fysiske miljø i yderområderne. Med finansieringsreformen fra 2007 er der i højere grad taget hensyn til vanskeligt stillede kommuner i det generelle tilskuds- og udligningssystem.

Med Danmark i balance har regeringen taget en række yderligere initiativer til at forbedre vilkårene for at bo i landdistrikterne. Regeringen vil med en mere differentieret planlov give kommuner i yderområder bedre muligheder for at udvikle erhvervslivet og bosætningsmulighederne, give mulighed for etablering af store udvalgsvarerbutikker i flere byer og for dispensation til butikker uden for bymidten samt skabe bedre muligheder for serviceerhverv i yderområderne.

De regionale vækstfora har en særlig forpligtelse over for Danmarks yderområder. Mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i perioden 2007-2013 skal anvendes til gavn for yderområderne under ét. Danmark modtager i alt ca. 500 mio. kr. årligt i strukturfondsmidler. Og med Grøn Vækst-aftalen om landdistriktsprogrammet for årene 2010-2013 udgør den samlede offentlige støtte til landdistrikterne i denne periode godt 1,5 mia. kr. pr. år. Som led i Landdistriktsprogrammet og

Fiskeriudviklingsprogrammet kan de lokale aktionsgrupper – LAG'erne – prioritere og indstille projekter inden for udvikling af attraktive levevilkår og arbejdspladser i landdistrikterne for ca. 140 mio. kr. om året frem til 2013. Vækstforaene og LAG'erne sikrer fortsat koordination.

Danmarks position på markedet for energi- og miljøløsninger er stærk. Især på energiområdet har Region Midtjylland en styrkeposition, men det er en position, der udfordres i takt med, at stadig flere lande bliver opmærksomme på de forretningsmuligheder, der er forbundet med de voksende markeder. Indsatsområdet har vist sig at åbne mulighed for igangsættelse af initiativer som er bredt geografisk forankret i regionen, og har derfor et særligt potentiale for at skabe vækst og udvikling i hele regionen.

Midtjyske virksomheder tegner sig for 67% af den danske industrieksport inden for energi og miljøområdet. Markedet for bæredygtige energiløsninger er voksende, fordi behovet for at finde nye effektive svar på energi- og miljøudfordringer er stigende, ikke bare i Danmark, men i hele verden.

Som led i at fastholde og udbygge midtjyske virksomheders position på det globale marked for energi- og miljøløsninger vil Vækstforum gennem strategisk lederskab arbejde for gode rammebetingelser for at blive en international foregangsregion på energi- og miljøområdet.

Vækstforum vil fokusere indsatsen på udvikling af teknologiske frontområder inden for energi og miljø, samt på udvikling af nye forretningsmodeller, produkter og koncepter i samarbejder mellem offentlige og private virksomheder.

Parterne er enige om, at der sigtes mod at nå følgende mål vedrørende grøn vækst, jf. boks 5.

Boks 5: Mål for grøn vækst og omstilling

- Regionerne skal bidrage til at nå den nationale målsætning om, at Danmark i 2020 skal være et grønt bæredygtigt samfund og blandt verdens tre mest energieffektive lande.
- Mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne i perioden 2007-2013 skal komme yderområderne under ét til gavn. Vækstforum for Region Midtjylland skal som minimum anvende 20 pct. af deres strukturfondsmidler i perioden 2007-2013, så de kommer yderområderne til gavn.

For at nå ovenstående mål er parterne enige om, at der kan arbejdes med følgende initiativer:

18. Fornyelsesfonden (Fonden for grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse)

Parterne er enige om at afholde et årligt koordinationsmøde mellem Fornyelsesfonden og de regionale vækstfora. Formålet er at sikre et positivt samspil mellem fondens indsats for at fremme grøn vækst, velfærdsteknologi og erhvervsmæssig omstilling og tilsvarende tiltag i de regionale erhvervsudviklingsstrategier.

For så vidt angår udbud af puljemidler, hvori der forudsættes regional medfinansiering, vil parterne drøfte tilrettelæggelsen af ansøgningsprocesser under fonden, som bedst muligt sikrer koordination med vækstforum.

Parterne vil ligeledes have fokus på at formidle Fornyelsesfondens indsatser til relevante virksomheder og projekter i regionerne. Formålet er at udbrede kendskabet til fonden og samtidig styrke kvaliteten af de ansøgninger, som fonden modtager.

19. En bæredygtig grøn økonomi i hele Danmark

Økonomi- og Erhvervsministeriet og Klima- og Energiministeriet vil udarbejde en analyse, der belyser det erhvervsmæssige potentiale vedrørende system-integration og intelligente el-systemer. De regionale vækstfora vil med udgangspunkt i konkrete virksomheder og regionale cases levere bidrag.

Regeringen har med Aftale om Grøn Vækst besluttet at styrke landbrugets rolle som leverandør af grøn energi, fx gennem øget anvendelse af biogas. Der sigtes mod, at op til 50 pct. af husdyrgødningen i Danmark kan udnyttes til grøn energi i 2020. Der er i den forbindelse afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til fremme af produktionen af biogas. De regionale vækstfora vil understøtte indsatsen.

Regeringen har besluttet, at energiforbrug i nye bygninger skal reduceres med 25 pct. i 2010, 50 pct. samlet under et i 2015 og mindst 75 pct. inden 2020.

De regionale vækstfora vil tage initiativ til at igangsætte projekter, der via samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner, virksomheder og erhvervsorganisationer sikrer, at regionens aktører i byggeriet får et kendskab til lavenergibyggeri og energirigtig renovering, og at der udvikles efteruddannelses tilbud til indkøbere med henblik på at øge viden om grønne indkøb. For at understøtte denne indsats vil regeringen løbende drøfte erfaringer i forhold til lavenergibyggeri og energirenovering med relevante offentlige bygherrer.

20. Biomasse og udrulning af biogas

Parterne er enige om, at brugen af biomasse skal styrkes.

Region Midtjylland har især på biomasseområdet en række centrale testfaciliteter og har opbygget et stærkt netværk af virksomheder herom. Vækstforum tilbyder at udvikle netværket yderligere ved etablering af eventuelle yderligere testfaciliteter inden for biomasse og bioraffinering.

Parterne vil desuden drøfte yderligere samspilsmuligheder mellem den regionale og nationale indsats inden for biomasse og bioraffinering i regi af Fødevareministeriet.

Regeringen har i det forløbne år taget en række initiativer, der skal sikre en langt større anvendelse af biogas i energiforsyningen, der kan skabe lokal vækst og beskæftigelse i landområderne, og bidrage til omstillingen til vedvarende energi i Danmark. Regeringen har således afsat 100 mio. kr. årligt i 2010-2012 til at støtte etableringen af nye biogasanlæg, udarbejdet en koordinationsplan, forbedrede indtjeningsmuligheder, etableret et rejsehold, der kan bistå med den lokale planlægning, samt en ændret planlov, der sikrer, at kommunerne inddrager biogas-produktion i deres planlægning.

Parterne er enige om, at Vækstforum for Region Midtjylland inviteres til at drøfte synergier i forhold til vækstforaenes vækstrettede indsatser inden for biogas.

21. Udvikling af vindmøllebranchen

Parterne er enige om, at der fortsat er behov for at have fokus på vindmølleindustriens muligheder for at skabe vækst og beskæftigelse.

Vækstforum for Region Midtjylland har i samarbejde med Vindmølleindustrien taget initiativ til at styrke samarbejdet mellem leverandørerne på vindmølleområdet. Vækstforum vurderer, at mange små og mellemstore leverandører i vindmølleindustrien står over for en række globaliseringsudfordringer, hvor der blandt andet skal skabes større værdi for de stadig større kunder, der agerer globalt, og hvor den globale konkurrence er steget markant i takt med, at markedet for vindmøller er vokset.

Parterne er desuden enige om, at staten kan understøtte markedsføringen og synligheden af den danske vindenergiklynge i EU og internationalt gennem eksisterende kanaler.

Danmark besidder en betydelig position i det globale vindenergimarked, og brandinginitiativet: "Aarhus - Capital of Wind Energy" har synliggjort, at Midtjylland udgør kernen i den danske vindenergiklynge. Intet andet sted i verden har så stærk en koncentration af virksomheder, der repræsenterer hele industriens værdikæde. Mere end 87 pct. af Danmarks omsætning inden for vindenergi er skabt af virksomheder i den midtjyske region - hvoraf langt størstedelen går til eksport. Vindmølleindustrien udgør i dag knap 10 pct. af den samlede danske eksport. Vindindustrien har således stor betydning for dansk økonomi, og bidrager positivt til fortsat vækst gennem forsknings- og udviklingsaktiviteter, og bidrager bl.a. til et øget aktivitetsniveau inden for logistik.

Brandinginitiativet er affødt af et øget ønske om at markedsføre den danske vindklynge globale position med henblik på at tiltrække nye virksomheder, dygtige medarbejdere og forskere til at bistå med udviklingen af hele værdikæden inden for vind. I forlængelse af initiativet har Ikast-Brande, Ringkøbing-Skjern, Norddjurs og Århus Kommune indledt et bredere samarbejde, om skabe en national vindklyngeorganisation ("Danish Wind Energy Cluster") med henblik på at styrke rammebetingelserne for den danske vindklynge og vil bl.a. undersøge behovet og mulighederne for etablering af gode test- og demonstrationsfaciliteter tæt på producenter og leverandører og i tæt samarbejde med de nationale forsknings- og udviklingsmiljøer på de danske universiteter samt Offshore Center Denmark. Formålet med samarbejdet er at styrke den danske vindklynge internationale konkurrenceevne med henblik på at fastholde Danmarks position som globalt centrum for vindenergi.

22. Regional erhvervsudvikling i randen af statslige initiativer

Parterne er enige om at indgå i dialog om, hvorledes Region Midtjylland kan bidrage til at vende de krav, der stilles bl.a. som følge af aftalen om Grøn Vækst og vandmiljøplanerne, til erhvervsmæssige muligheder.

23. Fødevarer

Regionerne i Danmark har i dag en række strategier for fødevareområdet, der understøtter de regionale styrkepositioner. Danske Regioner har opgjort vækstforaenes fødevareinvesteringer i 2007 og i 2008 til samlet 244 mio. kr.

Fødevareministeriet vil tage initiativ til at etablere et strategisk samarbejde med de regionale vækstfora om udvikling af regionale kvalitetsfødevarer. Det strategiske samarbejde skal sikre en fokuseret dialog om og en styrket indsats for den fødevareudvikling.

24. Nationalt kompetencecenter for fiskeriets uddannelser i Thyborøn

Parterne er enige om på baggrund af ”En ny fremtid for dansk fiskeri og akvakultur” at indgå i en fortsat dialog om udvikling af et samlet kompetencecenter for fiskeriet.

Fødevareministeriet har inden for rammerne af fiskeriudviklingsprogrammet afgivet tilsagn om støtte til et sammenhængende kompetencecenter for alle fiskeriets uddannelser i Thyborøn. Der er således i 2009 blevet afgivet tilsagn om støtte til opbygningen af de fysiske rammer (ombygning, inventar, etablering af undervisningslokaler m.m.). Derudover er en mindre pulje afsat til rådgivning og projektering i forbindelse med projektet.

VII. Evaluering og effektmåling af den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling

25. Initiativ omkring effekt og effektmåling

Parterne er enige om nødvendigheden af at have større viden om effekterne af den regionale erhvervsfremmeindsats.

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring i de kommende år. Der skal skabes højere vækst og øget produktivitet samtidig med, at de offentlige finanser skal holdes i ro. Derfor skal midlerne til erhvervsfremme anvendes effektivt og give størst mulig effekt.

Parterne har iværksat en uafhængig evaluering af den danske strukturfondsindsats for 2007-2013 og af effekten af de regionale vækstforas investeringer, som de regionale vækstfora systematisk har registreret på projektniveau. I evalueringen analyseres bl.a. output og effekter, hvordan indsatsen bidrager til vækst og erhvervsudvikling i yderområderne samt samspillet mellem de regionale og nationale målsætninger.

Parterne vil drøfte analysens resultater og anbefalinger og vurdere, om der er behov for yderligere tiltag i forlængelse heraf.

Som led i den fortsatte dialog og samarbejdet om metoder og processer til systematisk effektmåling vil parterne igangsætte effektmålingskursus for sagsbehandlere, intensivere den systematiske overvågning med udviklingen af et registerbaseret værktøj samt styrke videndeling og læring.